

עפ"ג 42267/06/13 - מדינת ישראל נגד יעקב בן מוחא, ת"ז, אליאב אלקיים, ת"ז, שמרון שמעון, ת"ז

בית המשפט המחוזי בחיפה בשבתו כבית-משפט לערעורים פלייטים

עפ"ג 42267-06-13 מדינת ישראל נ' אלקיים(עציר)
עפ"ג 51502-07-13 מדינת ישראל נ' בן מוחא
עפ"ג 51572-07-13 מדינת ישראל נ' שמעון
רון שפירא [אב"ד]
עודד גרשון
אלכס קיסרי
המערערות
נגד
המשיבים

מדינת ישראל

1. יעקב בן מוחא, ת"ז (עפ"ג 51502-07-13)
2. אליאב אלקיים, ת"ז (עפ"ג 42267-06-13)
3. שמרון שמעון, ת"ז (עפ"ג 51572-07-13)

פסק דין

השופט ר' שפירא [אב"ד]:

בפנינו שלושה ערעורי המאשימה על קולת גזר הדין שניתן בעניינו של כל אחד מהמשיבים במסגרת ת"פ 32401-02-13 על ידי בית משפט השלום בחיפה, כב' סגנית הנשיא, השופטת קנטור (להלן: "**בית משפט קמא**"). יצוין למען הסדר, כי גזרי הדין הוטלו על כל אחד מהנאשמים באותה פרשה בנפרד, וכפועל יוצא מכך, גם הוגשו שלושה ערעורים נפרדים. בהסכמת ב"כ הצדדים, איחדנו את הדין בשלושת הערעורים הנ"ל.

בתמצית יצוין, כי מדובר באירוע שבו פעלו המשיבים 1 ו-3 כשליחיו של המשיב 2, וזאת במטרה לפגוע במתלונן. על פי עובדות כתב האישום, היה המשיב 2, אליאב אלקיים (להלן: "**אלקיים**"), אסיר במועדים הרלוונטיים לכתב האישום. ביום 30.12.12 התקשר אלקיים אל המתלונן ואיים כי יפגע בו אם לא ינתק קשר מאחותו. בהמשך לאותה שיחה, התקשר אלקיים אל יעקב בן מוחא (להלן: "**בן מוחא**") ואל שמעון שמרון (להלן: "**שמרון**") וקשר עמם קשר לפגוע במתלונן, באופן שבו שמרון ובן מוחא יפגשו את המתלונן ויפגעו בו. השניים אכן קבעו פגישה עם המתלונן, אשר הגיע למקום הפגישה כשהוא מלווה בשוטרים סמויים לבושי אזרחית. בן מוחא ושמרון הגיעו למפגש כאשר הם מצוידים במקלות או חפצים אחרים. בשלב זה הזדהו השוטרים, ובן מוחא ושמרון נמלטו מהזירה, וזאת לאחר שאיימו לפגוע במתלונן.

בסיכומו של דבר הוגש כנגד כל השלושה כתב אישום. לאחר מספר דיונים הסתיים הדין בעניינו של כל אחד מהמשיבים, כדלקמן:

אלקיים הורשע בשתי עבירות של איומים ובעבירה לקשירת קשר לביצוע עוון. בית משפט קמא גזר עליו עונש של 4 חודשי מאסר, כאשר מתקופה זו נפסק כי שלושה חודשים ירוצו בחופף למאסר אותו מרצה אלקיים כעת וחודש אחד במצטבר. בנוסף נגזר עליו עונש של 7 חודשי מאסר מותנה, והתנאי הוא שהנאשם לא יעבור עבירה בגינה הורשע.

הנאשם שמרון הורשע בעבירה אחת של איומים ובעבירה של קשירת קשר לעוון, ונגזר עליו עונש של 6 חודשי מאסר מותנה, ובנוסף הוא חויב בביצוע של"צ בהיקף של 260 שעות.

הנאשם בן מוחא הורשע גם הוא בעבירה אחת של איומים ובעבירה של קשירת קשר לעוון, ונגזר עליו עונש של מאסר בפועל לתקופה של 4 חודשים, אותם ירצה בעבודות שירות וכן מאסר על תנאי לתקופה של 6 חודשים והתנאי הוא שהנאשם לא יעבור עבירה בגינה הורשע.

כנגד שלושת גזרי הדין הנ"ל הוגש הערעור שלפנינו.

ב"כ המאשימה טענה בפנינו לעניין חומרת העבירות בהן הורשעו המשיבים, ובמיוחד כאשר מדובר בפועל בניסיון מתוכנן לפגוע באדם על רקע של סכסוך, ניסיון שלמעשה לא צלח על רקע של מעורבות משטרתית. בנסיבות אלו עתרה המאשימה להחמיר בעונשם של כל שלושת הנאשמים.

באת כוחו של בן מוחא ביקשה לדחות את הערעור, כאשר לטענתה, מתחם הענישה שקבע בית משפט קמא היה ראוי ואף נטה לצד הגבוה. בהתחשב בעובדה שמדובר בצעיר ללא עבר פלילי, אשר הודה בזמן מוקדם של הדיון, ביקשה באת כוחו של בן מוחא להותיר את העונש בעינו. עוד צוין, הן על ידי המשיב בן מוחא והן על ידי האחרים, כי בפועל הייתה אחותו של אלקיים מאוימת על ידי המתלונן ואף סבלה מאלימות. לדבריה הוגשו תלונות למשטרה, אשר לא עשתה דבר, ובנסיבות אלו, והגם שמדובר בעבירה, יש לתת משקל מופחת לעובדה שהנאשמים עשו דין לעצמם.

בא כוחו של אלקיים ציין גם הוא את נתוניו האישיים של המתלונן ואת הטענה כי המתלונן, שהוא לכשעצמו אדם בעל עבר פלילי עשיר, אכן פגע באחותו, וכן ציין כי בפועל הוגשו תלונות למשטרה והדבר לא הועיל. בנסיבות אלו, ועל רקע כל העובדות הנ"ל, עתר הסנגור לדחות את הערעור.

בא כוחו של שמרון ציין כי מרשו הודה ואף הופנה לקבלת תסקיר של שירות המבחן, אין לו כל עבר פלילי, ובנסיבות אלו טוען הסנגור כי העונש שהושת עליו הוא עונש ראוי.

טיעוני הצדדים לעניין העונש פורטו בפרוטוקול, ולא מצאנו צורך לחזור עליהם.

לא מצאנו גם לנכון לחזור על טענות שהועלו בפנינו בעניין עיון במסמך שהוצג גם במהלך הערעור. יודגש כי לעניין זה ניתנה החלטה בעמוד 10-11 לפרוטוקול הדיון מיום 19.12.13.

המקרה שבפנינו, הגם שמדובר בעבירת איומים וקשר לביצוע עוון, הוא מקרה המצוי ברף החמור יותר של עבירות מסוג זה. מדובר, למעשה, באירוע מתוכנן שמטרתו הייתה לפגוע באדם. מוכנים אנו להניח, לצורך הדיון, כי אכן אותו אדם איים בפגיעה באחותו של אלקיים וכי המשטרה לא נקטה בפעולות הנדרשות כדי להרחיק את המתלונן מאותה צעירה. ואולם אין בכך כדי להתיר עשיית דין עצמית. בנסיבות אלו, סבורים אנו כי ככל שהדבר נוגע למתחם העונש הראוי, שגה בית משפט קמא במובן זה שגם אם הגבול התחתון של המתחם הוא בגדר של עונש מאסר מותנה, הרי שהגבול העליון של המתחם צריך להיות מעבר לששת החודשים שקבע בית משפט קמא, ויש להעמידו על 18 חודשי מאסר.

עם זאת, וככל שהדבר נוגע לעונשים שנפסקו בפועל, בתוך גבולות המתחם, איננו סבורים כי העונשים שנגזרו חורגים בצורה קיצונית מענישה ראויה, באופן המצדיק את התערבותנו, זאת בכפוף לאמור להלן בנוגע לאופן ריצוי העונש שנגזר על אלקיים. יתכן ולו כל אחד מאיתנו היה יושב בבית משפט קמא, כי אז היה נגזר עונש חמור יותר. ואולם לא ניתן לומר כי העונש חורג בצורה קיצונית מענישה ראויה, באופן המצדיק את התערבותו של בית משפט זה, זאת ככל שהדבר נוגע למשך המאסר שנגזר על אלקיים וכן מוחא, וכן בכל הנוגע לגזירת עונש של מאסר מותנה ביחד עם עבודות של"צ על הנאשם שמרון.

יוער כי בכל הנוגע לבן מוחא ושמרון, הביא בית משפט קמא בחשבון את העובדה כי מדובר בצעירים. שמרון הוא צעיר ללא עבר פלילי ולבן מוחא אין הרשעות קודמות. בכל הנוגע למשיב שמרון, הביא בית המשפט בחשבון, מעבר לנסיבות המקרה, גם את האמור בתסקיר שירות המבחן. בכל הנוגע למשיב בן מוחא, הביא בית משפט קמא בחשבון, כאמור, כי אין בעברו הרשעות קודמות וכן הביא בחשבון את מכלול הנתונים, וגזר עליו מאסר בפועל ל-4 חודשים בעבודות שירות, כאמור לעיל, וכן מאסר מותנה. לא ניתן לומר שבית משפט קמא לא שקל את השיקולים הנכונים, וכאמור, העונש אינו חורג בצורה קיצונית מהענישה הראויה, באופן המצדיק את התערבות ערכאת הערעור.

בכל הנוגע לנאשם אלקיים - לעניין תקופת המאסר סבורים אנו, כי הגם שמדובר בתקופת מאסר קצרה שנגזרה עליו (4 חודשי מאסר), הרי שמדובר בתקופת מאסר שאינה חורגת חריגה קיצונית מרמת הענישה הראויה, וזאת בגבולות המתחם שנקבע ע"י בית משפט קמא וכן בהתאם למתחם הראוי, לגישתנו. זאת גם כאשר מביאים בחשבון את העובדה כי נאשם זה הורשע, למעשה, בשתי עבירות איומים (להבדיל משני חבריו, אשר הורשעו בעבירת איומים אחת) וכן כאשר מביאים בחשבון כי הוא היה האדם אשר יזם את הפגיעה במתלונן וגייס את השניים האחרים. גם בהביאנו בחשבון כל אלו, סבורים אנו כי ככל שנוגע לתקופת המאסר שנגזרה על אלקיים אין מדובר בחריגה קיצונית המצדיקה את התערבותנו. זאת כשמביאים בחשבון את כל הנסיבות הרלוונטיות למקרה.

עם זאת, סבורים אנו כי נפלה שגגה המצדיקה את התערבותו של בית המשפט, כאשר בית משפט קמא הורה כי מכלל ארבעת חודשי המאסר שנגזרו על אלקיים, ירצו שלושה חודשים בחופף לעונש מאסר אחר אותו מרצה אלקיים.

בית משפט קמא נימק את חפיפת העונשי המאסר וההקלה כפועל יוצא מכך באומרו שהגם שאלקיים היה יוזם האיום, הוא לא יכול היה לממש את האיום בהיותו אסיר ומעבר לקשירת הקשר עם האחרים לא יכל היה לדעת כיצד יממשו הנאשמים האחרים את האיום. נימוק זה אינו יכל לעמוד. עצם קשירת הקשר והפעלתם של הנאשמים האחרים מצביע על יכולתו של אלקיים לבצע את האיום בדרך של שליטה מרחוק בעושי דברו. דוקא העובדה שהיותו אסיר אינה מונעת ממנו לבצע עבירות באמצעות שלוחיו שמחוץ לכלא צריכה להוות נימוק לחומרה. נסיבות המקרה מראות שאלקיים יכול

היה לממש את האיום, באמצעות שלוחיו, כפי שעשה. למעשה, מימוש האיום כשל עקב התערבות המשטרה, ולא מטעם אחר. מכאן חומרתו של המעשה.

נימוק נוסף שהיה בבסיס החלטתו של בית משפט קמא הוא כי ביצוע העבירה מנע מאלקיים אפשרות לקבל קיצור מנהלי של המאסר אשר הוא ריצה בעת ההיא. בכל הכבוד סבורים אנו נימוק זה אינו מן העניין. קיצור מנהלי אינו בגדר של זכות מוקנית לאסיר, ובכל מקרה אסיר המבצע עבירות בהיותו נתון במאסר, חייב לדעת כי הדבר יבוא לידי ביטוי בכל שיקול של גורמי שב"ס לאפשר לו שחרור מוקדם. אין בכך עילה להקל בעונש בדרך של חפיפת עונש מאסר אחד לעונש מאסר אחר.

נוסיף עוד כי חפיפת עונשי המאסר, כפי שעשה בית משפט קמא, מובילה אל התוצאה של גזירת עונש מאסר ממשי של חודש אחד בלבד. תוצאה זו אינה ראויה, בשים לב לחומרת המעשה, הגם שהיא בתוך מתחם הענישה. כמו כן תוצאה זו אינה מביאה בחשבון כי בנוגע לנאשם אלקיים מדובר בריבוי עבירות, כמשמעו בסעיף 40 יג' לחוק העונשין.

אשר על כן ובסיכומי של דבר, אנו מתערבים בגזר דינו של אלקיים, באופן שבו אנו מורים כי תקופת המאסר שנגזרה עליו, אשר בה לכשעצמה איננו מתערבים ומותירים אותה על 4 חודשי מאסר, תרוצה במצטבר לכל עונש מאסר אחר אותו מרצה אלקיים.

יתר חלקי הערעור בעניינו של אלקיים, כמו גם הערעורים בעניינם של שני המשיבים האחרים, יידחו.

ר. שפירא, שופט
[אב"ד]

השופט ע' גרשון:

אני מסכים.

ע. גרשון, שופט

השופט א' קיסרי:

אני מסכים.

א' קיסרי, שופט

הוחלט כאמור בפסק דינו של האב"ד.

אנו מתערבים בפסק דינו של בית משפט קמא באופן שבו ירוצו מלוא ארבעת חודשי המאסר שנגזרו על אלקיים במצטבר לעונש מאסר אחר אותו הוא מרצה.

כל יתר חלקי הערעור על גזר דינו של אלקיים, והערעורים על העונשים שנגזרו על בן מוחא ועל שמרון, נדחים.

ניתן היום, ח' שבט
תשע"ד, 09 ינואר 2014,
במעמד הצדדים ובאי
כוחם.
ר. שפירא, שופט
[אב"ד]

ע. גרשון, שופט א' קיסרי, שופט